

Kirje

19.6.2023

VN/19387/2023

VN/19387/2023-OKM-1

Museovirasto

Opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto Museoviraston toiminnasta vuonna 2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään päättänyt valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisesta tilinpäätöskannanotosta Museovirastolle.

1. Tuloksellisuus ja tulostavoitteiden toteutuminen

Museoviraston toiminta on ollut vuonna 2022 tuloksellista ja vaikuttavaa. Museovirasto on pääosin saavuttanut sille vuodeksi 2022 asetetut tulostavoitteet.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet on saavutettu hyvin. Museovirasto on osallistunut keskeisten toimialan strategisten ja lainsäädäntöuudistusten (Kulttuuriperintöstrategia, Muinaismuistolaki) valmisteluun sekä museoiden valtiosuusuudistuksen toimeenpanoon. Museovirasto on tehnyt laajamittaisen inventoinnin ja luettelon valtakunnallisesti merkittävistä arkeologisista kohteista, joka tähtää valtioneuvoston hyväksymäksi maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoitamaksi inventoinniksi. Museovirasto on lisäksi laatinut yhteistyössä muiden kulttuuriperinnön asiantuntijatahojen kanssa Haagin sopimuksen mukaisen luettelon valtakunnallisesti arvokkaasta kulttuuriomaisuudesta, jonka tavoitteena on edistää kulttuuriomaisuuden suojelua aseellisen selkkauksen sattuessa. Museoviraston toiminta kestävän kehityksen edistämiseksi on ollut monipuolista ja laajasti vaikuttavaa (Museoviraston kestävän kehityksen toimintaohjelma 2025, Kestävät virastot -hanke, korjausrakentamisen ja restauroinnin ohjeistus, kestävän kehityksen kriteeri avustusten arvioinnissa).

Koronapandemian hellittäessä vuosi 2022 on ollut Museovirastossa nopean toipumisen kausi ja toiminnan tuloksellisuus on parantunut lähelle pandemiaa edeltävää aikaa. Näyttelyiden kävijämäärä kasvoi edellisestä vuodesta 46% ja museoiden yleisötoiminta 65%. Vuonna 2022 uudet tuloksellisuusmittarit kuvapalveluiden tilausten lukumäärä ja kirjaston lainaus ja uusintamäärät jäivät jonkin verran tavoitteista. Kansallismuseon kohteiden kävijämäärä palautui koronavuosien jälkeen normaalille tasolle, ylittäen hieman asetetun tavoitteen. Kävijämääriin vaikuttaa kuitenkin vielä se, ettei ulkomaalaisten matkailijoiden määrä ole palannut ennalleen. Museo- ja linnassakäynnin keskitulo ylitti selkeästi tavoitteen ja keskihinta puolestaan alitti asetetun tavoitteen. Avustushakemusten käsittely on tehostunut merkittävästi yli asetetun tavoitetasoon. Museoviraston objektien katselumäärät sähköisessä Finna-palvelussa (1,39 miljoonaa) ylittävät kaksinkertaisesti tavoitetason (0,7 miljoonaa), mutta laskivat selkeästi edeltävän vuoden tasosta (1,94 miljoonaa).

Henkisten voimavarojen hallinnan alueella työtyytyväisyys on vahvistunut entisestään (3,86). Sairauspoissaolojen määrä on kääntynyt kasvuun ollen 7,7pv/htv, kun edeltävänä vuonna sairauspoissaoloja oli 5,3pv/htv.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Museoviraston henkilötövuosien määrä oli kertomusvuonna 307,3. Henkilötövuodet nousivat edellisestä vuodesta 11,5 %. Suuret hankkeet, erityisesti SIHA-hanke 2022-2025, jossa siirretään Museoviraston arkeologiset kokoelmat, kuvakokoelmat sekä arkisto Vantaan kokoelma- ja konservointikeskukseen (17,2 htv), nostavat väliaikaisesti viraston henkilötövuosien määrää.

2. Tuloksellisuuden raportoinnin asianmukaisuus

Museoviraston toimintakertomus ja tilinpäätös on laadittu asianmukaisesti ja huolellisesti ja ne antavat kattavan ja selkeän kuvan viraston toiminnasta vuonna 2022. Valtiontalouden tarkastusviraston antaman tilintarkastuskertomuksen mukaan talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säädöksiä on noudatettu. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarvista annetun asetuksen mukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitetyistä tiedoista ei ole oleellista huomautettavaa. Sisäisen valvonnan osalta ei tilintarkastajalla ole oleellista huomautettavaa.

3. Viraston toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusvirasto on kirjanpidon tarkastuksessa havainnut, että vuokramenoina vuokratilille on kirjattu sähkön osuuksia, jotka olisi tullut kirjata omalle liikekirjanpidon tililleen. Virheen kokonaissummaa ei voitu tarkastuksessa kokonaisuutena selvittää. Museovirasto on ryhtynyt asian suhteen toimenpiteisiin vuoden 2023 osalta.

Lisäksi Valtiontalouden tarkastusvirasto on esittänyt vuosiyhteenvedossa, että vuokrasopimuksiin ei jatkossa sovellettaisi valtuusmenettelyä, vaan toimintamenojen budjetoinnissa vuokramenot otettaisiin huomioon siten kuin muutkin toimintamenoihin kuuluvat erät.

Opetus- ja kulttuuriministeriö yhtyy tarkastajan suositukseen kehittää budjetointia niin, että vuokrasopimuksiin ei jatkossa tarvitsisi soveltaa valtuusmenettelyä. Virastoilla tulisi kuitenkin olla varmuus siitä, että toimintamenojen budjetoinnissa vuokramenot otetaan huomioon valtuusmenettelyä vastaavalla tavalla raha-asianvaliokunnan puollon perusteella. Nykyinen valtuusmenettely on turvannut virastojen vuokramäärärahajärjestelmän sisällyttämisen talousarvioon, koska valtuus on perustuslain mukaisen määritelmänsä mukaan määrätään ja käyttötarkoitukseltaan rajoitettu valtuus sitoutua varainhoitovuonna menoihin, joita varten tarvittavat määrärahat otetaan seuraavien varainhoitovuosien talousarvioihin.

Virastojen uusien tilojen tarpeet ja olemassa olevien tilojen peruskorjaustarpeet aiheuttavat lähes aina pysyviä vuokra vaikutuksia. Lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavat tavanomaisiksi katsottavat pitkäaikaiset sopimukset ja sitoumukset voivat olla kireän määrärahatilanteen vuoksi viraston talouteen ja toimintaan nähden hyvin raskaita.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö jatkaa yhteistyössä Museoviraston kanssa tulosoikeuksien kehittämistä sekä arvioi asetettujen tavoitteiden ja mittareiden toimivuutta. Toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden osalta ministeriö ottaa edelleen huomioon koronapandemiasta aiheutuneet vaikutukset viraston toimintaan sekä seuraa viraston elpymistä pandemiakriisin jälkeen.

Ministeriö toteaa, että viraston mittavat, käynnissä olevat toimitilahankeet (Toimitiloista työn muutokseen ja digitalisointiin -hanke; Kansallismuseon lisärakennushanke) parantavat toteutuessaan huomattavasti toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta.

Ministeriö tulee kehittämään ministeriön ja virastojen toiminnan laatua ja palvelukykyä tulevina vuosina käynnissä olevan Sivistyshallinto 2030 -kehittämishankkeen linjausten pohjalta.

Ylijohtaja

Riitta Kaivosoja

Kulttuuriasianneuvos

Eeva Teräsvirta

Jakelu	Museovirasto
Tiedoksi	Valtiokonttori Valtiontalouden tarkastusvirasto VTV Eduskunnan tarkastusvaliokunta VM Valtiovarainministeriö OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Anita Lehikoinen

VN/19387/2023-OKM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: